

NEZÁVISLÝ ČTVRTLETNÍK SPOLKU
K A M E N I C K O

PRO VÁS / S VÁMI / O VÁS

ZIMA / JARO 2024

ŠTÍŘÍNSKÝ ZÁMECKÝ PARK JE KULTURNÍ PAMÁTKA

/

ZA STAROUSEDLÍKY DO KOSTELCE U KŘÍŽKŮ

/

PÉČE O BLÍZKÉ VE STÁŘÍ

/

DEVELOPERSKÉ PROJEKTY – ROZVOJ, NEBO ÚPADEK?

Úvodník

Vážení čtenáři,

nějakou dobu se zase od brzkého rána rozléhá všude kolem nás zpěv ptáků. Pro tuto denní hodinu máme krásné české slovo „kuropění“. Pěje však nejen kur domácí, nýbrž i rozliční jiní zástupci ptačí říše. Svědčí to o tom, že jaro letos přichází v předstihu. To se ovšem nedá říci o novém čísle našeho spolkového čtvrtletníku. Dostáváte jej naopak s malým zpožděním, ale snad s o to aktuálnějšími informacemi.

Středobodem našeho zájmu je – více než jindy – štiřínský park, jeho historie a souvislost s golfovou hrou, jeho současnost a zejména jeho budoucnost. Jde spolu se zámek o jednu z posledních upomínek na dobu rodiny Ringhofferů, která se dochovala až dodnes ve velmi dobrém stavu. Možná neškodí si připomenout, že to byli právě Ringhofferové, kteří dali zámeckému parku podobu i rozsah díky svým vizím, finančním možnostem a spolupráci s předními odborníky své doby. Na nás je, abychom tuto kulturně-historickou a přírodně-krajinářskou hodnotu dokázali udržet a předat těm, co přijdou po nás. V případě zámku Kamenice se to nepodařilo.

Opět přinášíme rady a informace týkající se péče o naše blízké ve stáří a nemoci, tentokrát založené na osobní zkušenosti a doplněné o pohled právníka. Osobní jsou i vzpomínky na léta prožitá v Kamenici a okolí. Rozhovor se starousedlíky nás zavede do Kostelce u Křížků a někteří dříve narození si jistě vzpomenou na fotbalová utkání, nebo na představení tamního ochotnického spolku Jirásek.

Držte v rukou první letošní číslo Kamenicka, kde nastiňujeme plány spolku na celý rok. Neznamená to, že jsou definitivní. Budeme je doplňovat a ladit podle aktuálních možností. Zatím nechceme slibovat to, co není stoprocentní. Jsme rádi, že se na nás obracíte se svými postřehy i dotazy ohledně kulturních a přírodních hodnot Kamenicka. Je to nenahraditelné a penězi nevyčíslitelné dědictví, které se musíme snažit zachovat.

Doufáme, že se s vámi i letos budeme potkávat na spolkových akcích. První příležitost k tomu poskytne již tradiční a oblíbená vlastivědná vycházka.

Michaela Valentová

SPOLEK KAMENICKO

Střípky

Nová kniha Výprav Jiřího Peňáse

Od loňska na ni čekala asi většina z nás, kteří jsme si povídali s autorem, když zavítal k nám do Kamenice. Teď je na světě, vtipná a zároveň poučná, milá vzpomínka na nedávno zesnulého Karla Schwarzenberga. S laskavým svolením autora přinášíme malou ochutnávku:

A tak jsme vyjeli opět tou zámeckou silnicí, pohlédli na čimelický kostel, zatočili doprava a za chvíli míjeli hřbitov, jemuž dominuje hrobka ušlechtilé antického zjevu. Kníže mezitím pokračoval v místopisných vzpomínkách.

„Do toho kostela jsme za války chodili každou neděli. A vždycky když skončila mše svatá, tak jsme povstali a zazpívali svatováclavský chorál, já možná občas popletu slova v české hymně, ale svatováclavský chorál umím bezchybně.“

Napadá mě, že tím nejspíš narážel na svůj ne zcela zvládnutý zpěv státní hymny při postupu do druhého kola prezidentské volby. To se pak stalo důvodem dosti nejapné kritiky. U hřbitova pravil:

„A tady to je wratislavská hrobka, teď patří mně, před třemi lety jsem ji nechal opravit. My jsme vlastně taky trochu Wratislavové.“

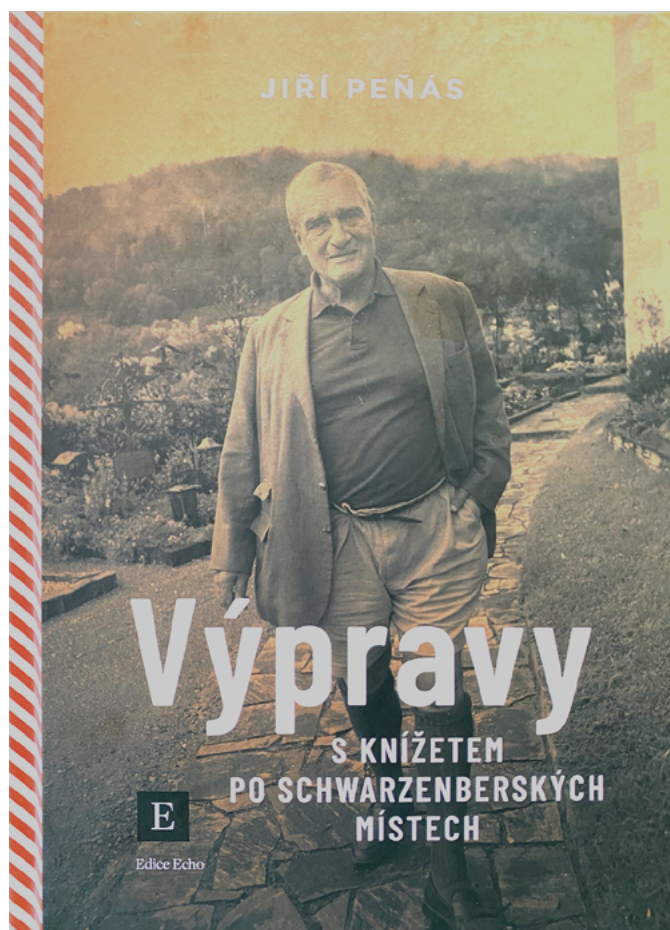
(Jiří Peňás, Výpravy s knížetem po schwarzenberských místech, EchoMedia, a.s., 2024, Edice Echo, str. 26–27)

Obec Petříkov opravuje hospodu

Známe ji i my přespolní. V létě se rádi zastavíme na zahrádce na pivo, na zmrzlinu. Někteří jsme si oblíbili přehlídku krátkometrážních filmů, kterou pořádají místní nadšenci. Je báječné, že se hospoda v tak malé obci udržela. Opravu potřebovala. Už jsou vyměněná okna, stará omítka je pryč. Stavební práce probíhají i uvnitř, právě se vylévají podlahy, bude se pokládat dlažba. Především ale vznikne nové sociální zařízení, přibude i WC pro invalidy. Součástí rekonstrukce je vznik místnosti pro komunitní setkávání. Investorem oprav je obec, která je rovněž vlastníkem budovy. Je to logické, avšak není to v dnešní době časté. Každopádně je to správné rozhodnutí, protože hospoda vždy byla, je a snad i nadále bude místem, kde se lidé spolu potkávají, baví a domlouvají. Malá petříkovská návěs tím rozhodně získá ještě upravenější vzhled. Starosta obce pan Miloš Kačírek doplnil informaci, která teď asi všechny zajímá nejvíce: „Když všechno dobře půjde, za tři měsíce budeme otvírat.“ Tak držíme palce a těšíme se na hospodu v novém kabátě!

Redakce

Ráda na své dětství prožité v Kostelci vzpomínám

Před časem jsme vám nabídli rozhovor se štiřínským starousedlíkem panem Adolfem Wagnerem. Padla v něm zmínka o panu Františku Dvořákovi z Kostelce u Křížků, který vedl ochotnický spolek Jirásek, v němž pan Wagner aktivně působil. V tomto čísle velmi rádi dáváme prostor dceři pana Františka Dvořáka, paní **Marii Janouškové**, rodačce z Kostelce u Křížků.

Stojíme teď před branou hřbitova, nad námi se tyčí věž kostela sv. Martina, pod námi leží budova fary a základní školy. Paní Janoušková drží v ruce výtisk místní kroniky, malou brožurku opatřenou kresbami. Povídáme si o rotundě a historii Kostelce.

Paní Janoušková, bydlíte v Kostelci u Křížků mnoho let, i když nikoliv nepřetržitě, „odběhla“ jste na pár let do Prahy. Rodná obec vás po letech přilákala nazpět?

Snad každý, kdo prožije léta dětství a mládí na jednom místě, je k němu později přitahován, protože ho má spojeno s mnoha zážitky. V době mého dětství jsme my, děti, trávily volný čas společně. V létě jsme se koupaly v rybníce, hrály jsme volejbal, vybíjenou a fotbal. V zimě se sáňkovalo, nebo bruslilo na rybníce. Účast na společenském životě byla veliká. Nebyla tak rozšířená televize, lidi se chtěli bavit, a tak jsme se těšili třeba na masopustní průvod maškar. V listopadu tady bývalo velké svatomartinské posvícení – na návsi vždy stály kolotoče, houpačky a střelnice. Každá rodina vítala hosty, kteří přijížděli na posvícení na návštěvu.

Z našeho stanoviště máme jako na dlani místní školu. Jaká byla v době vašeho dětství?

V Kostelci byl a dodnes je první stupeň základní školy. Za mého dětství v 50. letech byly některé třídy sloučeny. Působil zde pan ředitel Jech, jeho manželka Marie Jechová a paní učitelka Marie Baštová. Všichni bydleli v Kostelci, a tak dobře znali všechny místní děti i jejich rodiče. Byla zde díky tomu rodinná atmosféra, jako žáci jsme se účastnili i různých společenských akcí. Ráda vzpomínám například na to, jak pan ředitel Jech zvonil na zvonek zavěšený na chodbě, aby zahájil, nebo ukončil vyučovací hodinu.

Hovoříte vždy s velkým zaujetím o dějinách obce. K zájmu o historii vás vedli rodiče?

Tatínek měl historii rád, měl hodně znalostí o Kostelci a okolí, protože zde prožil skoro celý život. Zájem o historii jsem po něm asi zdědila. V mládí jsem se chtěla stát průvodkyní u Pražské informační služby a při přijímacím pohovoru jsem se zmínila, odkud jsem. O Praze tehdy nepadla žádná otázka. Všechny se týkaly jen Kostelce a okolí. Bylo o čem povídat, protože zde máme opravdu hodně zajímavých míst.

V kostele sv. Martina vykonáváte práci kostelnice. Jak dlouho a jak jste se jí stala?

Jsem kostelnicí už asi pět let. Převzala jsem tuto práci po svém bratrovi, který je starší než já. Starám se o kostel a pečuji na našem hřbitově o čtyři hroby bývalých farářů. Kdysi býval kostelníkem i tatínek, který říkával, že s naším kostelem spojil prakticky celý svůj život – nejdříve jako ministrant, potom jako kostelník i jako zpěvák.

Pamatuji si, že tady v lesíku na kraji obce směrem ke Kamenici rostly jasmínové keře. Jasmínové květy krásně voněly. Používali jsme je s tatínkem k výzdobě kostela o svátku Božího těla. V té době kvetou obvykle už pivoňky, ty jsou takové tradiční. Já mám tu vzpomínku spojenou s vůní jasmínu.

Možná by stálo za zmínku, že náš kostel nebyl – na rozdíl od mnoha kostelů a kostelíků v okolí – v žádné době uzavřen, vždy sloužil věřícím, vždy se v něm konaly bohoslužby. Fara bývala domovem farářů až do poměrně nedávné doby. Dobře si vzpomínám, jak tam v době mého dětství a dospívání bydlel pan farář Blaise a jiní.

O rotundu sv. Martina projevíli zájem studenti Fakulty architektury ČVUT v rámci výzkumu rotund na území ČR. Vy jako kostelnice jste s nimi byla v kontaktu. Co na „naší“ rotundě pro ně bylo nejzajímavější?

Velmi je zaujalo stáří rotundy, legenda o založení sv. Vojtěchem, fresky a obrazy. Pro paní docentku Hauserovou bylo překvapivé zjištění, že rotunda má původní zastřešení, které je z kamene a je ukryté pod současnou střechou. Takto zachovaných rotund je opravdu málo, je to určitá rarita.

Váš tatínek vedl místní ochotnický spolek Jirásek. Kde se hrálo? Jaký úvazek to znamenalo pro vašeho tatínka?

Než byl postaven místní kulturní dům, hrálo se v hostinci „U Budáků“ na Kalifáči, kde byl i sál. Pamatuji se, že kostelečtí ochotníci jezdili hrát i do okolních obcí – na Novou Hospodu, do Psár, do Pyšel a snad i jinam. Tatínek věnoval ochotničení hodně

času – na jeho bedrech byly zkoušky, organizace, režie, ale i zajišťování kostýmů. Několikrát jsem s ním jela do půjčovny divadelních kostýmů na Ovocném trhu v Praze. Byl to pro mne vždycky moc hezký zážitek, když jsem se mohla procházet mezi stojany s kostýmy. Vybírali jsme také paruky a další doplňky.

Vy jste se také zapojila do činnosti ochotníků?

Působila jsem ve sboru a jako dítě jsem hrála děvče ve hře Pan Johanes. Když mi bylo asi sedmnáct, hráli jsme s tatínkem mileneckou dvojici ve zpěvohře Na tý louce zelený. Pak jsem se ale začala stydět a má herecká kariéra skončila.

Hospoda Na Kalifáči tedy byla svědkem mnohých zajímavých událostí...

Ano, kromě tradičních zábav, plesů a divadelních představení zde ještě probíhaly různé besedy. Vzpomínám si, že v roce 1963 byl k nám na besedu pozván pan František Plánička, legendární předválečný brankář FK Slavia a československé fotbalové reprezentace. Tatínek při té příležitosti pro vzácného hosta domluvil s panem hajným Josefem Stehlíkem návštěvu obory Březka. Naše rodina bydlela v domě kousek od brány obory a s panem hajným měl tatínek dobré vztahy. Byli jsme tenkrát s panem Pláničkou přítomni krmení zvěře. Pan Stehlík ji svolával boucháním lžice do plechového hrnce. Dodnes to vidím – ze všech stran přibíhají daňci a mufloni a jejich tmavá těla se krásně vyjímají na bílém sněhu.

Když se řekne Kostelec u Křížků, kromě rotundy se mnohým vybaví právě obora Březka, pojmenovaná podle místní části obce. Změnila se Březka za dlouhá léta, co žijete v jejím sousedství?

Blízko našeho domu je v oboře louka, kam se chodívali pást daňci. Z oken jsme je mohli pozorovat, jak jdou v řadě za sebou na louku, mezi nimi byla i mláďata. Byl to nádherný pohled. Nyní se stádo chodí pást jinam, takže ten pěkný zážitek už nemáme.

Březka teď vypadají jinak než za mého dětství. Tehdy všechny domy v této části obce byly staré, všechny měly štítý obráceny směrem do ulice, malá okna, jak to dříve bývalo. Z těch původních domů zbyly jen dva, ostatní byly během času zbourány, byly postaveny nové, bohužel každý je jiný.

Ochotnické představení na hřišti – zpěvohra Na tý louce zelený

V obci v době vašeho dětství a dospívání zřejmě bujel nejen společenský, ale také sportovní život. Např. ve fotbale si Kostelec a Kamenice prý značně konkurovaly.

Co se týče fotbalu, loni jsme si v Kostelci připomněli 90. výročí založení fotbalového klubu. Můj tatínek patřil mezi zakládající členy Sportovního sdružení Kostelec, byl vášnivým fotbalistou i fotbalovým fanouškem. I já s maminkou jsme díky jeho vlivu rády sledovaly fotbal – na hřišti i v televizi.

První zápas naši fotbalisté odehráli 16. dubna 1933 s fotbalovým klubem ze Želivce, který vznikl o rok dříve, tedy v roce 1932, jako první fotbalový klub v okolí. Konkurence mezi Kostelcem a Kamenicí ve fotbale byla v pozdějších letech velká. Přinesla jsem na ukázkou pár stránek z kroniky Sportovního sdružení. Vidíte? V roce svého založení sehrálo Sportovní sdružení Kostelec 36 zápasů, z toho 14 bylo vyhraných, 4 s nerozhodným výsledkem a 14 zápasů prohráli. Všechna utkání byla řádně zaznamenána, a proto si ještě dnes můžeme přečíst, v jakém složení mužstvo který ze zápasů odehrálo, s jakým výsledkem a kdo skóroval.

Společenský život byl na vesnicích v té době značný. Existovaly různé spolky, lidé se uměli a chtěli společně bavit. Ráda na své dětství a mládí prožité v Kostelci vzpomínám.

Děkuji za rozhovor.

Michaela Valentová

Pohledy odjinud

Věřili byste, že v Libni najdete starý mlýn, který dnes slouží jako komunitní centrum a zároveň jako pobočka Městské knihovny v Praze? Přinášíme vám malou reportáž a pár zajímavých informací o této budově a jejím osudu. Pokud vás napadá souvislost s podobnou stavbou v Kamenici, která se také mohla stát užitečnou a krásnou, možná i se dvěma, jste na tom jako my...

Velký mlýn, zvaný také Löwitův, leží přímo v Thomayerových sadech, pod Libeňským zámekem, kousek od pivovaru. Dnešní podoba objektu je z roku 1747. Nedaleko stával měděný hamr, součástí mlýna bývala pila a vodárna, která napájela zámek a poplužní dvůr. Mlýn byl postaven na říčce Rokytce, která se mu naposledy stala osudnou při velké povodni v roce 2002. V té době byl téměř už zrekonstruován Městskou částí Praha 8, ale veškerou odvedenou práci tenkrát vzala (doslova) voda. Od té doby se nikdo neměl k tomu, aby poničený objekt znovu opravoval. Naštěstí se dala dohromady parta lidí, kteří dokázali mlýnu vrátit tvář a život. V letech 2022–2023 proběhla adaptace objektu v rámci projektu Zastavení ve mlýně, za kterým stojí spolek Velký mlýn. Od července 2023 je objekt otevřen pro veřejnost. Spolek Velký mlýn byl investorem stavby, Městská knihovna v Praze zafinancovala vybavení knihovny.

V zimním období vítá návštěvníky teplem velkých kamen, umístěných v přízemí, na pomezí kavárny a bezbariérové knihovny. Knihovna i kavárna mají stejnou otevírací dobu, můžete přijít také v sobotu a v neděli. Díky samoobslužnému systému výpůjček se tak v knihovně obsloužíte i tehdy, když není k dispozici vlídné slovo knihovníka. V přízemí barokní budovy najdeme ještě studovnu. Společenský život se v bývalém mlýně odehrává na třech podlažích. Do kulturního sálu v suterénu se chodí na přednášky, koncerty a besedy, do podkrovních prostor na výstavy. Kdo pečlivě sleduje program Velkého mlýna, mohl se v únoru zúčastnit například swapu knih.

V Thomayerových sadech jsme našli další příklad toho, že když je vize a dobrá vůle, je možno zdolat opravdu velké překážky. Abychom nezapomněli: v prostorách knihovny si můžete posedět, počíst, nebo popovídat s kamarády nad šálkem kávy nebo čaje, sklenicí limonády či půllitrem piva. Hlad ukonejšíte některým z výborných domácích zákusků. My jsme ochutnali štrůdl a rohlíček plněný švestkovými povidly. Tak co, vypravíte se o víkendu – zcela netradičně – do Libně?

Redakce

Historie a využití zámeckého parku ve Štíříně

Zamčené vstupní brány do areálu, zámky na vrátkách do zámeckého parku, všude tabulky s nápisem Nepovolaným vstup zakázán. Realita dnešních dnů ve Štíříně. Od roku 2021 jsme svědky postupného uzavírání parku, zákazu vstupu veřejnosti, dokonce zákazu fotografování v parku. To vše ještě v době, kdy byl park majetkem Ministerstva zahraničí ČR. Veřejnost si asi měla zvykat na to, že z parku zmizí golf a nevzkročí tam ani noha návštěvníka. Totalitními praktikami zavánějící zákaz fotografování měl zřejmě přispět ke „ztrátě paměti“ – paměti na to, jak nádherné území historického parku poskytlo svá zákoutí běžným návštěvníkům i golfistům a při tom neztratilo nic ze svého půvabu.

V roce 2020 požádal bývalý vlastník cestou jemu podřízené a jím zřízené příspěvkové organizace Zámek

Štířín o změnu územního plánu na plochách zámeckého parku. Tato změna dostala číslo 9. Podstatou žádosti byla změna několika dalších ploch v parku na golfové hřiště. Rozhodnout o tom se má až nyní, po více než třech letech. Z dnešního pohledu se tato změna jeví zčásti jako nesmyslná, minimálně proto, že golfový klub pod tlakem okolností Štířín opustil a golf se v zámeckém parku letos již druhou sezonu nebude hrát. Jde především o to, aby zámecký park zůstal primárně zámeckým parkem. To je jeho hlavní funkce. Zda se do něho někdy vrátí veřejnost, je otázka pro budoucího vlastníka. Zda se v něm někdy bude moci znovu se souhlasem budoucího vlastníka hrát golf, je věcí přípustného využití plochy zámeckého parku, což by mělo být zakotveno v územním plánu obce.

Redakce

Na počátku 20. století se muži v bekovkách a pumpkách věnovali golfové hře tam, kde dnes stojí KC Kamenice, Billa a přilehlé sídliště a dále, až za dnešní ulicí Jednosměrnou. Tyto pozemky tehdy patřily k olešovickému záměcku (dnešní olešovická škola), kde byl František IV. Ringhoffer doma.

Štířinský park a golf v symbióze

V případě Štířína se podařilo, že historický park, který byl ztvárněn podle zásad krajinářské architektury a s nespornými kulturně historickými hodnotami, vytváří kvalitní prostředí pro golfovou hru. Golf byl vložen do parku sekundárně a není jeho primární součástí, bez které by se park neobešel. Není tedy důvod, proč by měly být plochy parku v územním plánu označeny jako GH (golfové hřiště).

Zámecký park, nebo golfové hřiště?

Všichni známe park u zámku ve Štíříně. V povědomí nás všech je to ZÁMECKÝ PARK, tak jej nazýváme. Je však zvláštní, že téměř polovina zámeckého parku byla v minulosti v Územním plánu obce Kamenice chybně vymezena jako plocha GH – golfové hřiště. Nyní již více než tři roky (!) probíhá změna č. 9 Územního plánu obce Kamenice, která měla změnit i zbývající plochy parku (v územním plánu vymezené jako lesy a louky) na hlavní funkční využití „golfové hřiště“.

Jak to tedy má být správně zaneseno do územního plánu, když se v zámeckém parku, který je navíc kulturní památkou, hraje golf? Z hlediska období vzniku je to jednoduché. Co bylo dříve? Slepice, nebo vejce? Park, nebo golf? Srovnáme si historická data.

Ringhofferové ve Štíříně golf nikdy nehráli

Zámecká zahrada vznikla v bezprostředním okolí barokního zámku již v 18. století. Na osově zahradní schodiště navazoval pravidelný parter a počátkem 19. století byl postupně přírodně-krajinářský park rozšiřován jihovýchodním směrem podél hospodářského dvora. V roce 1870 při odkoupení panství Františkem II. Ringhofferem od hraběte Nostitze-Rienecka park dosahoval do míst, kde později vznikl rybník Debrný. Největší rozšíření a zároveň rozkvět zámecký park zažil právě za Ringhofferů, kdy byl vybudován rybník Debrný a parkové úpravy expandovaly až ke Struhařovskému rybníku. Od parteru se rozbíhají dvě dlouhé pohledové osy, jedna přes Struhařovský rybník až na jeho hráz a druhá – lemovaná porosty stromů – končí na horizontu protilehlého návrší. Do parku byly jeho tehdejšími majiteli před 2. světovou válkou investovány nemalé prostředky.

Odkdy se v zámeckém parku ve Štíříně začal hrát golf? V letech 1985–1992 byla provedena citlivá památková obnova parku, která umožnila včlenit do něj devítijamkové golfové hřiště jako upomínku na to, že František IV. Ringhoffer byl průkopníkem golfu u nás a vybudoval na svém panství jedno z prvních golfových hřišť v Čechách. Nebylo to ale ve Štíříně!

Obecně v územním plánování platilo a platí, že se plochy zeleně obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění územních podmínek pro existenci, či vývoj vegetace v území. Na ploše zeleně nesmí její další přípustné využití výrazněji snížit její hlavní způsob využití, zhoršit podmínky pro existenci vegetace nebo omezit možnost koncepčního přístupu k řešení zeleně na dané ploše.

Souběžně se změnou územního plánu probíhá v současnosti na podnět spolku Kamenicko řízení o rozšíření hranic kulturní památky, tedy zámeckého parku, na rozsah, jak byl založen rodinou Ringhofferů. I přesto, že zámecký park Štířín má nesporné kulturně-historické hodnoty, byla hranice kulturní památky v 50. letech nesprávně vymezena tak, že zahrnovala pouze zhruba polovinu plochy parku. Z jakého důvodu? Pravděpodobně v době, kdy byla kulturní památka navržena k vyhlášení, zbývající část parku byla již zanedbaná tak, že na první – možná i neodborný – pohled nepřipomínala park.

Územní plán jako nástroj ochrany

Proč je důležité mít v územním plánu všechny limity v pořádku? Jedině tak lze totiž ochránit historický park, který z hlediska krajinářské architektury dodnes patří

Mapa parku ke dni jeho odkupu Františkem II. Ringhofferem

k nejcennějším v Čechách. Mnozí z nás si pamatují oblíbenou akci Rozkvetlý Štířín, na kterou se sjížděli návštěvníci z blízkých i vzdálenějších míst. Dendrologické zajímavosti prezentoval v rámci těchto akcí především laickému publiku pan Václav Větvíčka, neúnavný propagátor hodnot štířínského zámeckého parku.

Přestože byla návštěvnost parku omezena golfovou hrou, rádi jsme si za letních podvečerů sedli pod lípy a vnímali neopakovatelnou atmosféru parku u dobré večere nebo püllitru Velkopopovického kozla. V praxi se golf s parkem dobře doplňoval, protože celá koncepce hřiště byla navržena

ve spolupráci s odborníkem a s ohledem na historický zámecký park. V odborných publikacích se uvádí, že zámecké parky ve Štíříně a ve slezských Šilhérovicích jsou příkladem toho, jak dobře lze prostředí kulturní památky doplnit o sportovní využití, tedy golfovou hru. Bylo by tedy žádoucí a správné, kdyby změna č. 9 v územním plánu naší obce zakotvila do budoucna princip, že primární funkce tohoto území, tedy zámecký park, který je zároveň kulturní památkou, umožňuje golfovou hru jako přípustnou, sekundární, funkci.

Ing. Jana Kohlová
Krajinářská architektka

Když člověk už nemůže být doma sám

Na tomto místě obvykle publikujeme reportáž z některého ze zařízení, kde se o naše blízké mohou postarat profesionálové. Pro mnohé z těch, kteří svěřují své nejbližší, zpravidla rodiče či prarodiče, do péče instituce, je to ovšem situace stresová. Model, kdy pod jednou střechou bydlí dvě až tři generace, je už dávno minulostí, a tak je starost o rodiče na dálku běžná věc. V jedné chvíli zpravidla dojde k situaci, kdy je nutno tuto péči svěřit instituci. Důvody i délka hospitalizace nebo umístění blízké osoby v sociálním či zdravotnickém zařízení mohou být různé, stejně jako její fyzický i mentální stav. Pro členy rodiny nastává moment, kdy je nutno se postarat o běžné záležitosti toho, kdo se v dané chvíli o sebe postarat nemůže. Pro všechny zúčastněné je tato situace zpravidla nová a dost náročná, ale dá se zvládnout, když víme, jak na to, a nechybí láska a dobrá vůle. O osobní zkušenost z této životní etapy se s námi podělila paní **Marie Grafnetter**, o zobecnění a právní vzhled do této problematiky jsme požádali paní **JUDr. Editu Kuchválkovou Arnold**.

Paní Marie, jaký problém jste v péči o rodiče řešila v nedávné době?

MG: V červnu loňského roku si maminka, která už delší dobu pečovala o tatínka, přivodila doma vážný úraz a skončila v nemocnici. Tatínek zůstal doma náhle sám. Posléze jsme doma měli maminku, upoutanou po dobu dvou měsíců na lůžko, a tatínka, kterému se bohužel, zřejmě z šoku z úrazu maminky, zhoršil zdravotní stav, projevil se u něho známky Alzheimerovy choroby, nebo stařecké demence.

Jaké služby jste zajistili pro rodiče v první fázi doma? Nežijete ve společné domácnosti, bydlíte daleko od sebe.

MG: Vedoucí pečovatelské služby na Městském úřadě v Adamově operativně zajistila pro tatínka pečovatelky podle potřeb – ráno, v poledne a večer, včetně víkendů. Stejná situace nastala po návratu maminky z nemocnice, když ležela a nemohla se o sebe starat.

U praktických lékařů jsem dostala recept na zásobu inkontinenčních pomůcek a podložek. Doporučili mi i další pomůcky, které buď hradila pojišťovna, nebo jsme je koupili v prodejně zdravotnických potřeb, anebo jsem je zapůjčila v půjčovně kompenzačních pomůcek – např. polohovací zdravotní lůžko a speciální vzduchovou matraci proti

proleženinám pro maminku. Tatínkovi jsme pořídili chodítka na doma a chodítka na ven (firma DOMA) – to proplatila pojišťovna. Nainstalovali jsme na toaletě madlo a zvýšené sedátko a také sedátko přes vanu.

Dostala jsem kontakt na Charitu Blansko, jejich zdravotní sestra pak dojížděla, aby s maminkou rehabilitovala. Tato služba byla hrazena ze zdravotního pojištění.

Psychické poruchy, alzheimer, stařecká demence – to vše komplikuje péči o blízké v seniorském věku. Komunikovat s člověkem, který má najednou odlišné vnímání světa kolem sebe, není snadné. Jak jste přijala tuto změnu u tatínka?

MG: Byla jsem u tatínkovy praktické lékařky pro radu, jak se chovat a jak reagovat na změnu v tatínkově chování. Nejdřív jsme ho totiž se sestrou korigovaly v tom, co říkal. Např. tvrdil, že je u nás pořád mejdan a že cizí lidi perou v naší pračce. (Střídaly se u nás pečovatelky, ke každému z rodičů jedna, takže občas byl mumraj a frmol, ale prala jsem jen já.) Paní doktorka nám doporučila „hrát jeho hru“, to znamená neopravovat ho, ale přitakávat, třeba něco obrátit i v humornou notu, ale hlavně být trpěliví a vlídní. Podle paní doktorky totiž takoví lidé, kterým je narušováno jejich vidění situace, mohou být zlí až agresivní.

Když nemocného každý den nevidíte, je těžké zajistit všechny jeho aktuální potřeby. Jak to bylo řešeno?

MG: Adamovská pečovatelská služba zařídila dovoz obědů ze školy, pečovatelky chodily pravidelně podle dohody, ale když se zdravotní stav někoho z rodičů zhoršil, vedoucí pečovatelka neprodleně zajistila navýšení návštěv pečovatelek.

S touto situací je většina z nás konfrontována náhle. Kdo vám poskytl potřebné informace, co dělat?

MG: Nejvíce užitečných informací nám dávala právě vedoucí pečovatelské služby – kontakt na Charitu, na půjčovnu kompenzačních pomůcek, jak vyřídit na úřadě práce příspěvek na péči a mobilitu, jak hledat a oslovit pobytovou odlehčovací péči nebo domovy pro seniory.

Když člověk pečuje o blízkou osobu, může na úřadu práce požádat o příspěvek na péči. Je kolem toho hodně papírování,

ale vždycky jsem se setkala s ochotou a vstřícností. Před přiznáním příspěvku na péči přišla paní z úřadu na tzv. místní šetření. Příspěvek tatínek a později i maminka dostali zpětně od doby podání žádosti. Příspěvky plně pokryly všechny náklady.

Úřad práce poskytuje i příspěvek na mobilitu, je to taková symbolická měsíční částka na benzín. Postup vyřizování je stejný jako u příspěvku na péči. Také jsem se dozvěděla, že pečující osoba, která předloží zdravotní pojišťovně a OSSZ „Potvrzení prokazující dobu poskytované péče“, vydané příslušným úřadem práce, dostane úlevu na platbách záloh zdravotního a sociálního pojištění.

Vyskytl se nějaký nečekaný problém?

MG: Na úřadu práce jsem také vyřizovala průkaz ZTP. Tatínka jsem tam ale musela dovést autem kvůli podpisu. A to není jen tak! Doma ho připravit, usadit na vozík, na který jsem ještě neměla „řidičák“, dostat do auta tatínka i těžký vozík. Naštěstí u úřadu práce mohl tatínek zůstat v autě, paní přišla s formulářem a on ho podepsal. Po vystavení průkazu jsem na městském úřadě vyřizovala modrou parkovací kartičku ZTP a proces byl stejný, nepohyblivý tatínek se musel opět dostavit osobně.

Hospitalizace je obtížná situace nejen pro pacienta, ale i pro jeho blízké. O co jste se musela postarat?

MG: Hospitalizace se v posledním půlroce týkala hlavně maminky, od června až do konce ledna 2024 byla v nemocnici třikrát. Mou povinností jako pečující osoby bylo oznámit úřadu práce – odd. příspěvků na péči a mobilitu, od kdy do kdy byla maminka hospitalizována, jelikož po dobu hospitalizace se příspěvky na péči pozastavují. Každou dokumentaci a propouštěcí zprávu bylo nutno předat ošetřující lékařce.

Nejhorší moment asi nastává, když má starý člověk opustit své známé prostředí.

MG: Je to tak. Během podzimu, kdy už na nás – pečujících dcerách – bylo vidět, že jsme vyčerpané, jsme na doporučení tatínkovy ošetřující lékařky a pečovatelky začaly zjišťovat možnost umístit dočasně tatínka do tzv. pobytové odlehčovací péče, která je až na 3 měsíce. Hledala jsem zařízení pro tzv. imobilní klienty. Čekací doby byly všude velmi dlouhé. Naskytla se ale příležitost umístit tatínka v zařízení blízko Adamova, jenomže nebyl čas se tam jet předem podívat. Dostali jsme seznam věcí, samozřejmě všechny věci bylo nutno mít podepsané. K tomu účelu sestra koupila nažehlovací jmenovky. V den D jsem se synem tatínka naložila do auta a vezli jsme ho „do neznáma“, od rodiny, od manželky, se kterou žil 62 let. Nikdo jsme nechtěli, aby k tomuto došlo, ale nebylo jiného řešení. Bohužel už první dojmy nás měly varovat. Už po třech dnech jsme tatínka vyzvedli a jeli domů. Opět ze dne na den začaly fungovat pečovatelské a situace se vrátila do zajetých kolejí. Pak se naskytla možnost umístit tatínka v zařízení, na které byly dobré recenze, jenže bylo daleko. Ani tam tatínek nechtěl. Přijetí bylo příjemné, prostředí také, tak jsme se sestrou doufaly, že po pár dnech se tatínek aklimatizuje a zapojí do různých činností a aktivit. Tatínek ale odloučení velmi těžce nesl. Po 10 dnech pobytu upadl tak, že si rozbil hlavu. Po operaci byl v umělém spánku. Asi po třech týdnech jsme velmi otevřeně s lékařem hovořili o tom, že tatínkův mozek byl výrazně poškozen. Tatínka s naším souhlasem převezli do naší okresní nemocnice na oddělení následné péče, resp. paliativní péče, kde jsme s ním byly každý den až do jeho odchodu.

Když člověk odchází, je to intimní a bolestná chvíle pro jeho blízké. Přístup ze strany personálu nemocnice může situaci ulehčit, nebo naopak.

MG: Paní doktorka na následné péči nám vyšla vstříc a povolila časově neomezené návštěvy. Od začátku jsme byli smířeni se situací. Sestřičky se chovaly vřídlně a chápavě. Poslední týden jsem u tatínka byla každý den. Chtěla jsem být s ním do posledního výdechu. Za tuto možnost jsem vděčná. Považuji to za lidské a laskavé vůči nejbližší rodině.

Dlouhodobá hospitalizace i úmrtí blízkého člověka je spojeno s vyřizováním praktických záležitostí. Na co na všechno je třeba myslet?

MG: Je zvláštní, že když člověku odejde milovaná osoba, tak místo toho, aby někde v tichu spočinul, nastává opravdový kolotoč. V nemocnici jsem vyzvedla tatínkovy věci s dokumentací a jely jsme se sestrou do pohřebního ústavu. Tam jsme dostaly i manuál ohledně pohřbu, ale také rady, jak naložit s doklady, ohlídat si přepisy energií, jak mamince vyřídit nový OP a poté vdovský důchod.

Žarizovala jsem potom převod energií, zrušení

kozlovka
restaurace

Srdečně Vás zveme
do nově otevřené
restaurace Kozlovka,
kde můžete ochutnat
česká i mezinárodní
jídla a výborné
točené pivo.
Rádi Vám
pomůžeme s
přípravou
rodinné nebo
firemní
oslavy
či výročí.

 kozlovka_restaurace kozlovka.restaurace@seznam.cz

 Restaurace Kozlovka www.restauracekozlovka.cz

 Masarykova 93, 25169 Velké Popovice 777 201 441

SIPO, hledala jsem u rodičů byt smlouvy, pojistky a další dokumentaci. Úmrtím tatínka se zablokoval jeho běžný účet, naštěstí jsme stihli zřídit mamince její běžný účet, což velmi doporučuji. Rodičům spravuji internetové bankovníctví, což byla v této situaci výhoda. S telefonem problém nebyl, protože rodiče používají předplacenou kartu. Úmrtí tatínka jsem oznámila na všechny úřady. OP si nechali v pohřebním ústavu s tím, že zajistí jeho vrácení na matriku městského úřadu, kartička pojišťovny zůstala v nemocnici. Na městský úřad jsem odevzdala parkovací kartu k ZTP a průkaz ZTP jsem vrátila na úřadu práce. Na platbách do SVJ jsem se domluvila formou bankovního převodu. Těch úkonů je opravdu hodně, ale všude jsem se zatím setkala se vstřícným přístupem.

Pokud pečujeme o druhé, měli bychom myslet také na svou duševní pohodu. Je to vůbec možné?

MG: Mám radost z toho, že maminka se vrátila domů, opět je v péči adomovských pečovatelek. Vedoucí pečovatelské služby je vždycky ochotná vyhovět našim požadavkům.

Se sestrou jsme na všechny starosti dvě. To je výhoda. Na svůj život rozhodně nehodlám rezignovat, už se pomalu vracím do pracovního tempa. A samozřejmě se chci vrátit ke svým zálibám a koníčkům.

Máte nějakou praktickou radu, jak předejít některým stresovým situacím spojeným s péčí o blízkého člověka?

MG: Předejít – to úplně nevím, ale vím, jak se potom dostat z toho stresového kolotoče. Na začátku toho náročného období jsem se naprosto ponořila do potřeb rodičů a úplně jsem zapomněla na sebe. To se po čase projevilo velkou únavou těla i ducha a nutně jsem potřebovala alespoň na týden vypnout. Takže jsem si k říjnovým narozeninám dala dárek a strávila týden, poprvé sama, na dovolené. To mi velmi pomohlo – fyzicky i psychicky. Uvědomila jsem si, že abych mohla fungovat pro druhé, musím být v první řadě v pohodě já.

Paní doktorko, jistě ze své praxe, kdy pomáháte řešit různé problémy lidem v seniorském věku, máte celou řadu postřehů.

EKA: Období, které následuje po skončení produktivního věku, není lehké. Lidé se dostávají do životní etapy, kdy řeší otázky zdravotní a sociální péče, ale i právní otázky – např. uspořádání majetku. Intenzivně vnímám, že pro celkový stav člověka v tomto období je velice důležitá psychická pohoda. Největší dar, který svým blízkým můžeme dát, je láska zřetelně projevovaná laskavým slovem, pohlazením, úsměvem a samozřejmě dostatečným zájmem o ně. Je nezbytné udržovat jejich zájem o okolní svět, podporovat jejich kontakt s vrstevníky, přáteli. Tím vším udržujeme jejich mentální a nezfukda i fyzickou formu a oddalujeme tak závislost na pomoci ostatních.

Možná je dobré si zde připomenout obecně známé skutečnosti. Česká společnost stárne. Každý den v Čechách „odchází“ do důchodu 165 lidí. V roce 2015 žily v Česku dva miliony lidí 65+, v roce 2050 to budou tři miliony seniorů

a senioři tak budou tvořit 1/3 naší společnosti. Nejrychlejší nárůst zaznamenaná skupina 85+. A právě proto čím dál více lidí řeší, jak se postarat o své rodiče, když už to sami nezvládají.

Jak stárneme, ubývá psychických i fyzických sil, což vede ke ztrátě sociálních kontaktů a ještě větší fixaci na rodinné příslušníky. Čeští senioři se nejčastěji potýkají s pocitem izolace a osamělosti, což dokazují jak data z posledního sčítání lidu, která ukázala, že je v Česku 65 tisíc jednočlenných domácností seniorů, tak data Linky seniorů. Ve statistikách hovoří je téma samoty pravidelně každý rok na prvním místě. Na pracovníky Linky seniorů se každoročně obrací několik tisíc občanů.

Z toho, co zde uvádíme, vyplývá, že toto období je pro seniora a jeho blízké náročné nejen psychicky a organizačně, ale i finančně, zejména tehdy, když jeho stav vyžaduje pomoc a péči jiných osob. Co může finanční náročnost zmírnit?

EKA: Stát vyplácí nemocným a nemohoucím osobám odkázaným na pomoc druhých při zvládání základních každodenních činností tzv. příspěvek na péči. Je to druh sociální dávky, ze kterého se hradí pomoc, kterou nemocným a nemohoucím může poskytovat osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Částka je vypočítávána tak, aby pokryla náklady na sociální služby nezbytné pro zachování životní úrovně pobírajícího, nebo výpomoc blízké osoby, která se zhostí pečovatelské role. Příspěvek na péči se vyplácí přímo jedinci, jenž péči potřebuje. Výše příspěvku, podmínky jeho získání a míru nemohoucnosti upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 500/2004 Sb. a prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb.

Komu příspěvek na péči náleží?

EKA: Příspěvek na péči se vyplácí lidem starším 1 roku v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jenž omezuje jejich schopnosti nezbytné pro základní péči o sebe i domácnost. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav musí být lékařsky podložený.

Podle míry zvládání či nezvládání jednotlivých životních potřeb je následně člověk zařazen do jednoho ze 4 stupňů závislosti na péči. Od toho se odvíjí i výše přiznaného příspěvku na péči. O tuto dávku se žádá na místně příslušném úřadu práce. Pokud je příspěvek po přezkoumání stavu žadatele přiznán, je následně zpětně vyplacen ode dne, kdy byla žádost na úřad práce doručena. Je také dobré vědět, že při podání žádosti o umístění klienta do péče některého ze zařízení je přiznaný příspěvek na péči výhodou. V případě hospitalizace příjemce příspěvku je mu po dobu pobytu ve zdravotnickém zařízení příspěvek odebrán. Po návratu domů či do zařízení sociální péče je pak vyplácení znovu obnoveno.

Stáří je možno prožít důstojně i tehdy, když není senior obklopen pečující rodinou. Nabídka sociálních a pečovatelských služeb se zvyšuje, zároveň ale roste jejich cena. Co byste doporučila v této souvislosti? Možná není

bez zajímavosti, že např. v sousedním Rakousku se při posuzování státního příspěvku na pobyt v zařízení sociální péče zkoumá např. i to, zda senior v nedávné době nepřevodil svůj majetek na rodinné příslušníky. Pokud ano, příspěvek od státu na pobyt v pečovatelském zařízení nedostane.

EKA: Často s lidmi v seniorském věku řeším, jak naložit s majetkem – rekreační chatou, rodinným domem, bytem, pozemky apod. Každý případ je velice individuální, ale jedno je společné. Radila bych, aby lidé v pokročilém věku zvážili, zda není dobré si svůj majetek ponechat a použít ho později v případě zdravotních komplikací nebo pro zajištění péče a svého pohodlí ve stáří. Finanční prostředky z pronájmu nebo prodeje nemovitostí jim umožní dopřát si např. léčebné pobyty, zdravotní pomůcky či pobyt v zařízení se stálou lékařskou nebo pečovatelskou službou. Ceny v takových zařízeních se v současné době pohybují kolem 40–60 tis. měsíčně. Výše starobní penze na takovou péči zpravidla nestačí. Doporučuji proto seniorům rozhodnout o svém majetku po zralé úvaze.

Existuje nějaká obecnější rada, jak předejít komplikacím v situaci, kdy náš blízký není schopen vyřizovat své běžné záležitosti?

EKA: Obecně je možno udělit svým blízkým plnou moc s úředně ověřenými podpisy pro jednání s úřady, s bankou atd. Banky pro vyřizování záležitostí třetí osobou mají k tomuto účelu připravené příslušné tiskopisy.

Možnost zmocnění blízké osoby se týká nejen rodičů a dětí, ale také manželských a partnerských dvojic. Vždy to vyžaduje opravdu velkou vzájemnou důvěru, protože případy zneužití plné moci se stávají. Častým problémem bývá přebírání starobního důchodu hospitalizovaného člena rodiny. Česká pošta vystavuje pro tento účel tzv. rozšířený průkaz příjemce, o který je možno na poště požádat v předstihu a vyhnout se tak pozdějším obtížím.

Jak předejít stresu spojenému s péčí o blízkého člověka?

EKA: Je především důležité včas a správně nastavit péči. Má-li rodič potíže s prováděním běžných úkonů, je nutné zvážit pomoc. Doporučuji, aby dotyčný se svým rodičem nějaký čas pobyl a zjistil, co všechno už sám nezastane a s čím potřebuje pomoci. Jde o první krok ve správném nastavení péče. Péče o rodiče v tomto období je náročná. Je dobré si to připustit již v momentě, kdy s péčí začínáme. Důležité je nebát se říci o pomoc či radu někomu, kdo má s péčí zkušenosti. Doporučuji hned od začátku vytvářet kolem seniora tým pečujících. Střídat se v rodině i využívat služeb a odborníků v oblasti sociální i zdravotní. Je velice těžké, pokud se péče o seniora „navalí“ na jednoho člověka. Existuje pak velké riziko, že dojde k selhání a vyčerpání samotného pečujícího. Stárnutí je přirozenou součástí života, která dříve či později ovlivní všechny členy rodiny. Pečující člověk by na to neměl být úplně sám, protože je to opravdu velká zátěž.

Děkujeme za sdílenou zkušenost a užitečné rady.

Marie Hajdušková
Michaela Valentová

Modrá klasika v Modré Hvězdě

Džíny už dávno nejsou uniforma. Kolik typů postav, tolik různých střihů. Přijďte si obměnit šatník a jarně se naladit do Modré Hvězdy.

Mimo otevírací dobu můžete náš butik navštívit po předchozí domluvě kdykoliv.

Po–Pá	14–17
So	9–12

www.boutiquemodrahvezda.cz

boutique
modrá hvězda

Ringhofferova ul. 427
Kamenice – Olešovice
tel. 602 154 737

 Boutique_Modra_Hvezda
 Boutique Modrá Hvězda

Quo vadis, Kamenice?

Je začátek března a v krásné přírodě kolem nás je už jaro v plném proudu. Tak trochu proti normálu.

Zdá se mi, že naše obec jde taky proti normálu i proti lidem. Jak dlouho tu ještě budeme bydlet v krásné přírodě? Nové bytové a rodinné domy tu přibývají, zeleně ubývá. Developeři se snaží, chtějí prodat a vydělat. Ať už jsou to ti, kteří chtějí vybudovat Nový Těptín s desítkami nových rodinných domů, nebo ten, který se už třetí rok pokouší prodat domy v ulici Na Pokraji.

V ulici Na Pokraji je teď aktuálně uveřejněn už asi šestý termín k nastěhování: červenec 2024. Je téměř zkolaudováno, prezentováno jako ideální lokalita (viz foto štiřínského zámeckého parku, kdy fotograf asi přeskočil elektrický ohradník, aby měl případný zájemce dojem, že mu park navazuje na zahradu u jeho budoucího domu). Škola, školka, lékaři v místě, tvrdí developeři. Skutečnost je taková, že kdo může, dávno už z Kamenice dojíždí jinam. A jak je to s třicetiminutovou dobou dojezdu do Prahy, kterou slibuje

developer? Snad v noci... Už i děti, které denně dojíždějí do Prahy do školy, vědí, že pravda je někde jinde.

Jako příklad spolupráce developer – obec přikládám pár fotografií ulice Na Pěšině, která je už třetí rok v dezolátním stavu. Všichni, kteří tudy mají v úmyslu projít či projet, kličkují mezi blátem a loužemi či v prachu, podle počasí. Na stavu komunikace se podepsal developer, který tu postavil zatím čtyři ze šesti domů a k nim krásnou asfaltku a chodníky. Vše oplotil, vstup je zakázán! To, že developer má tuto ulici uvést alespoň do původního stavu, obec a pan starosta vědí, dokonce to je údajně (tvrdil mi pan starosta před dvěma roky) zmíněno ve smlouvě. My to opakovaně, avšak marně připomínáme. Jak dlouho ještě? Než developer projekt dokončí a nemovitosti budou rozprodány? A tak se na závěr ptám, proč zůstali na okraji zájmu vedení obce ti občané, kteří tu už desítky let žijí a platí téměř nejvyšší daně a poplatky široko daleko? Ti, kteří obci kdysi zaplatili za vodovodní a kanalizační přípojky, případně se složili na slušný asfaltový povrch alespoň ve své ulici, ale „za rohem“ musí stejně jezdit blátem.

Jitka Jedličková

Bulíky na nos všeti

Po několika měsících se i já znovu vracím k tématu paušálních poplatků za vodné a stočné. Jde o paušální poplatky za vodné a stočné, které jsme my všichni začali platit na podnět obce, tedy pana starosty, a které VHS začala účtovat. Od července 2022 do února 2023 neoprávněně. Ale to už všichni víme. Asi dost naivně jsem si myslela, že tato částka bude odečtena na posledním vyúčtování. Omyl! Dle slov starosty a VHS budou peníze vráceny jen těm, kdo si o to písemně požádá. Je s tím prý moc práce. Někteří občané měli asi to štěstí, že peníze za neoprávněně účtovanou pevnou složku dostali zpět. Většina ale pak už dostala jen e-mail od vedoucí zákaznického centra, že se o věci intenzivně jedná. Problém vznikl v létě 2022 a stále se intenzivně jedná, co s tím.

Nejsou to jen důchodci, kteří mají ten problém, že spotřebovávají málo vody. Tím se jim totiž vodné prodražuje, jak se někteří dozvěděli, když se ptali, proč teď platí o vyšší stovky korun více. Člověk, který to všechno způsobil a který by měl stát na straně občanů, všech občanů (!), nejen těch, kteří ho volili, se sice na

jednom loňském veřejném zasedání zastupitelstva obce omluvil za údajnou chybu ze strany VHS, ale stále se neomluvil za svou chybu, která nás stojí peníze! Místo toho se k tomuto problému vyjadřuje v tom duchu, že musí rozduřeným důchodcům či chatařům stále dokola opakovat a vysvětlovat, proč to platíme, a že obec je vlastně tak velkorysá, že nám povoluje vlastní studny (desítky let jsme tu neměli jiný zdroj vody!) a že vlastně rodiny s dětmi... Tvrdí, že těm, kteří mají jen vodu z obecního vodovodu, se snížila sazba za m³, takže se jim vyrovnává výše poplatku. Ale důchodce či chatař, který má spotřebu 2–10 m³, platí poplatek stejně vysoký. Já myslím, že to nejsou občané, kdo tady stále nechápe. Spíš někdo jiný nechce chápat, proč se část maloodběratelů zlobí. (A nejde jen o platby za vodné a stočné, kde ten, kdo šetří, je bit. Stejně je to u popelnic. Když domácnost naplní za celý měsíc jen půlku popelnice, stejně platí celou. Proč obec investovala do čipování popelnic, když se odpad neplatí podle hmotnosti? To je ale jiné téma. Kde je snaha o udržitelnost?) Argumentovat tím, že je nutno udržovat vodoměry, trubky a šoupata? Tak to mě ten repasovaný vodoměr jednou za 6 let

vyjde na 6000 korun! Opravdu ty peníze za pevnou složku jdou na tento účel? Jakou cestou, prosím? Vždyť je platíme VHS Benešov. Ona je obci nějak přeposílá?

Ještě pár čísel jednoho důchodce: jeho paušální poplatek je o několik set vyšší než stočné. Výměna vodoměru u studny na vlastní náklad přijde na 800 korun a samozřejmě veškeré náklady na servis a opravy všeho kolem studny. Čerpadlo má svou životnost, náklad na něj je cca 40000 korun, rozbor vody stojí 2000 korun atd. Možná nám pan starosta poradí, abychom se vykašlali na studny a městskou vodou zalévali třeba i zahrady, ať máme vyšší spotřebu. Na co dešťovka nebo studna? Stejně jako nám už poradil, že ten, kdo neodebírá vodu z řadu a nechce platit paušál, ať si nechá odstranit vodoměr a přípojku. Vůbec mu nevádí, že jsme za to kdysi zaplatili obci 20, později již 40 tisíc. Zapomněl také dodat, že to odstranění vodoměru a „odříznutí“ přípojky přijde na

5000 korun, když VHS přijede spustit uzavřený kohout na ulici, nechá si za to zaplatit 2000 korun atd. Takže opravdu nemám pocit, že by za mě sousedovic rodina s dětmi něco platila.

Jde o smlouvy mezi obyvateli a VHS. Proč do toho obec bez předchozího projednání se zastupiteli zasáhla, když, jak tvrdí starosta, z toho paušálního poplatku vůbec nic nemá? Obec proinvestovala při rozšíření ČOV mnohem více, než bylo původně v plánu. Takže teď je potřeba ty peníze nějak získat zpět? Od obyvatel obce? Máme se bát, co nás ještě ze strany vedení obce čeká? Jeden už opravdu neví... Stačilo by pro začátek, kdyby skončilo to „věšení bulíků na nos“ ze strany vedení obce směrem k občanům. Dle definice Slovníku spisovného jazyka českého to totiž znamená, cituji: „dělati z někoho vola“.

Jitka Jedličková

Nový Těptín – nový satelit: „devadesátky“ jsou tu zpátky

Na sociálních sítích mnozí z nás nedávno zaznamenali informaci o developerské studii pod názvem Nový Těptín. Záměr je prezentován v zářivých barvách jako spojený s přírodou a plný zeleně, mokřadů, vodních prvků. Na fotkách je vidět betonová dlažba, hodně betonu, tedy z hlediska dnešních požadavků na materiály nic moc. To by ale bylo na rozhodování těch, co by v tom novém sídlišti bydleli, zda to tak chtějí. Nás, kteří bydlíme v Těptíně už teď, zajímají jiné věci. Záměr vyvolává mnoho otázek a obav.

Předně je třeba si uvědomit, že studie, která byla uveřejněna pod názvem Nový Těptín, není pro developera nijak závazná. Důležitý je vždycky projekt. I nezávazná studie ale jasně naznačuje, jak závažné problémy hrozí. Nová výstavba nás enormně dopravně zatíží, bude mít devastující účinky na životní prostředí a pohodu lidí v centru Těptína. Co nás čeká, pokud se záměr uskuteční? Hluk, prach a smog z aut v centru Těptína. Auta v takové míře prostě do centra Těptína prostě nepatří. Lavička pod lípou u knihobudky je tu proto, abychom zde mohli odpočívat, setkávat se a v klidu klábosit, a ne aby kolem nás jezdily stovky aut denně.

Zhruba 40, možná i 50 nových domů bude podle tvrzení developerů v sepětí s přírodou. Stávající zástavba by na to pohodlí nových obyvatel ale těžce doplatila. Dopravní obslužnost nové zástavby je plánována přes centrum osady Těptín kolem kapličky po komunikaci, kde se nevyhnou dvě osobní auta a neexistují chodníky. Teď tam parkují auta, denně jich tudy neprojde mnoho. Centrum Těptína u kapličky a knihobudky je přirozeným centrem obce. Běhají zde děti, jsou tu lavičky a klidová zóna. Až bude opět někdy fungovat hospoda, tak zde bude o to více lidí, kteří chtějí klid a pohodu, tak jak byli zvyklí z minulosti. Místo toho se máme smířit s nárůstem počtu aut. „Nižší desítky domů“ (cituji text studie) znamenají jednoznačně vyšší desítky aut.

Je vidět, že tvůrci studie absolutně nemají nic společného s Kamenicí, ani s Těptínem, neznají to tady, jsme jim lhostejní. Z čeho tak usuzují? Nový Těptín má vyrůst na okraji Těptína. Toho starého. Proč ale povede doprava z něj a do něj centrem osady? Přes ulici Trojská do Třešňové to zdaleka není nejkratší varianta, jak se dostat na hlavní silnici do Kamenice. Ulice Třešňová nemá dostatečnou šířku. U kapličky se nevyhnou dvě

osobní auta a není zde chodník. Bezpečnost chodců v případě zvýšení dopravy není nikde zohledněna.

Lidé v Těptíně jsou desítky let zvyklí na určitou míru komfortu svého bydlení. Náзор místních by měl mít také svou váhu. Rozhodovat o tak radikální změně bez konzultace s lidmi, kterých se to týká, je naprosto bezohledným přístupem.

SPOLEK KAMENICKO ZVE VŠECHNY ZÁJEMCE O HISTORII
NAŠEHO KRAJE NA VLASTIVĚDNOU VYCHÁZKU

K POMNÍKŮM OBĚTÍ DVOU SVĚTOVÝCH VÁLEK

Naším průvodcem po místech připomínajících tragické události bude místní kronikář Jan Pišna.

ODKUD VYJDEME? Z autobusové zastávky Kamenice - Nová Hospoda

KDY? V sobotu 27. dubna 2024 v 9:30 hod.
(doba vycházky 2-2,5 hod.)

CO S SEBOU? Dobrou turistickou obuv a dobrou náladu

VSTUPNÉ 50,-Kč

Aktuální informace na www.kamenicko.cz.

Vycházka je realizována za podpory
obce Kamenice.

Jsme svědky plíživé, ale zcela zásadní, pro stávající obyvatele nepříznivé, proměny Těptína, která začala masivním kácením na pozemcích ve vlastnictví firmy Apcor, které se opakovalo. (OÚ Kamenice vydal povolení k tomu druhému loni v březnu.) Pokračovalo to fikcí o chovu bio skotu, pak přišla žádost o změnu územního plánu na výstavbu jatek a masokombinátu (zamítnuto zastupitelstvem), pak další žádost o změnu ÚP na výstavbu obytných domů (zamítnuto zastupitelstvem), nyní už se developer chlubí záměrem postavit nám tady desítky domů. Na stavebních pozemcích, nebo i jinde? Ptejte se vašich zastupitelů! Hrozí, že než se nadějete, může být Třešňová ucpána auty. Uvidíme, co současným obyvatelům Těptína sdělí v těptínské hasičárně o budoucnosti naší osady zástupci slovenské developerské společnosti NUTUM.

Alois Kačerovský

Vodohospodářská, nebo vodovýdělečná? Zamyšlení nad dvousložkovou fakturací vodného a stočného v Kamenici

Toto téma by vůbec nemuselo přicházet „na přetřes“, kdyby Vodohospodářská společnost Benešov začala fakturovat dvousložkově až poté, co obec Kamenice přijala obecní vyhlášku. Podle par. 20 odst. 4 zák. 274/2001 Sb. se vodné a stočné hradí v jednosložkové formě, pokud obec nestanoví obecně závaznou vyhláškou úhradu ve dvousložkové formě. V Kamenici přijala rada obce takovou vyhlášku v únoru 2023, ale VHS fakturovala dvousložkově už od 1. července 2022.

Toto téma by nemuselo přicházet „na přetřes“, kdyby o něm obec občany včas otevřeně informovala cestou svých informačních kanálů. Obec o něm zarytě mlčela, přestože o problému neoprávněné fakturace paušální složky vodného a stočného dlouhou dobu věděla. Někteří občané na fakturaci bez přijaté vyhlášky upozorňovali vedení obce už v roce 2022.

Byl tedy porušen zákon. To nakonec po nepěkných tahanicích uznala VHS i vedení obce. Došlo mimo jiné k tomu, že po dobu osmi měsíců platili v rozporu se zákonem pevnou složku lidé, kteří mají vybudovanou vodovodní přípojku, ale vodu z řadu neodebírají. Najednou jim začaly chodit složky v rádech stokorun za pevnou složku, tedy za přípojku. Tato situace není v Kamenici ojedinělá. Časté je to v případě chat, ale výjimkou nejsou ani RD, které mají na pozemcích vlastní studnu a s tou si vystačí. Někteří lidé zaplatili – faktury od VHS jsme zvyklí platit jaksi automaticky. Těm, kterým se to nezdálo a nezaplatili, pak začaly přicházet upomínky a pokuty.

Před lety, když obec žádala o dotace na výstavbu vodovodu, byla každá realizovaná vodovodní přípojka dobrá – právě kvůli dotacím. Lidé si také za přípojku zaplatili. Peníze poukazovali obci. Nyní jsou lidé s nepoužívanou přípojkou stavěni do světla jakéhosi rizikového faktoru – prý není jisté, kdy se rozhodnou začít odebírat vodu, přičemž VHS pro tyto lidi musí mít dostatek kapacity vodovodu.

V případě nemovitostí, které nemají odběr, jen vodovodní přípojku, došlo ze strany VHS po dobu osmi měsíců k jasné neoprávněné fakturaci a k obohacení. V ostatních případech došlo k neoprávněné dvousložkové fakturaci, ale obohacení VHS není úplně jednoznačné, resp. situace je různá podle

počtu členů domácnosti. Paradoxní je, že dvousložková fakturace způsobila zvýšení ceny vodného a stočného tam, kde je v domácnosti jeden člověk, který má nízkou spotřebu. Nízká spotřeba je tedy v důsledku dvousložkové fakturace jakýmsi způsobem pokutována. Tuto situaci je vidět na následujících příkladech (vycházím z konkrétních údajů od konkrétních lidí, všichni mají vodovodní i kanalizační přípojku):

Jednočlenná domácnost bez studny, s velice nízkou spotřebou vody 13 m³ by v roce 2022 zaplatila 1674 korun v původním jednosložkovém účtování, dle dvousložkového by v tom samém roce zaplatila 3340 korun, t.j. dvakrát tolik.

Jednočlenná domácnost s nízkou spotřebou vody 27 m³ z vlastní studny (vodovodní přípojka je vybudována, ale voda z řadu není používána) by v roce 2022 zaplatila 1709 korun v původním jednosložkovém účtování, dle dvousložkového by v tom samém roce zaplatila 3370 korun, t.j. dvakrát tolik.

Tříčlenná domácnost bez studny, s podprůměrnou spotřebou vody 122 m³ (v roce 2022 podle ČSÚ spotřeboval každý občan ČR 47,5 m³ vody ročně) by v roce 2022 zaplatila 15711 korun jednosložkově a 15287 korun dvousložkově, tedy o něco méně. Je zarážející, že pokud by se stejná domácnost chovala méně ohleduplně k životnímu prostředí (spotřebovala by více vody), úspora by byla větší. Čím menší ohledy, tím větší finanční výhoda.

Skutečně je v dnešní době opakujícího se sucha normální, abychom finančně protežovali vyšší spotřebu vody? Jak to koresponduje s udržitelností, o které se všude mluví? Jsou to tedy jen prázdná slova a korporát a vedení obce Kamenice si jede po svém? Vodohospodářská společnost by už z logiky názvu měla s vodou hospodařit, nikoliv profitovat z její vysoké spotřeby. Neměla by se přejmenovat na „vodovýdělečnou“? Žijeme ve smutné době. Dosavadní systém fakturace motivoval lidi k šetření vodou. Vedení obce vyhláškou z února 2023 zavedlo systém, který je demotivační a nebere ohledy ani na životní prostředí, ani na lidi, kteří žijí v domácnosti sami. (Dá se předpokládat, že v jednočlenných domácnostech žijí často lidé ekonomicky zranitelní.)

VIDA, POPOVICE!

koncert ženské vokální skupiny VIDA

pátek 12.4. od 19:00 KNIHOVNA Velké Popovice

www.vida8.cz

vstupné: 200kč, senioři a děti: 150kč

Zpět k neoprávněné fakturaci. Starosta na opakované dotazy na toto téma odpověděl, že VHS je připravena vrátit peníze pouze těm, kteří si požádají. Plošně to podle jeho slov není možné. Teď je situace taková, že VHS již v několika jednotlivých případech peníze za neoprávněnou fakturaci pevné složky v období osmi měsíců vrátila. V dalších případech VHS sice své pochybení uznala (jak by také ne!), ale peníze nevrací, slibuje jen jakési „oficiální stanovisko“. Prý je už připravené, jak sdělila po urgenci pracovnice zákaznického centra VHS Benešov, ale čeká se ještě na to, „až vše odsouhlasí pan starosta“. A čas běží... Snad oficiální stanovisko VHS Benešov starosta odsouhlasí co nejdříve. Bylo by to nanejvýš vhodné.

Bylo by také dobré vědět, kde končí peníze za tzv. pevnou složku vodného a stočného. Jsou uloženy na nějakém účtu obce? Snad ano – vždyť jsou to peníze za přípojky, které obec vybudovala a které jsou v jejím majetku. Nebo je to všechno jinak? Obec by každopádně měla vytvářet fond, ze kterého by hradila případné opravy infrastruktury vodovodní i kanalizační. Jdou peníze za pevnou složku do tohoto fondu? Pokud by tomu tak bylo, šly by peníze z pevné složky obci. Podle slov starosty však VHS obci platí jen nájem za infrastrukturu. Zvýšila tedy obec po přechodu na dvousložkový systém společnosti VHS nájem? Pokud ne, jaký význam má dvousložková fakturace pro obec? Vypadá to, že jediný, kdo z „dvousložky“ profituje, je VHS Benešov. Za cenu popření principu udržitelnosti a nehledě na zvýšení ekonomické zátěže některých domácností.

Alois Kačerovský

(Pozn. red.: Těsně po redakční uzávěrce začínají obyvatelům Kamenice chodit dopisy od VHS včetně opravných daňových dokladů za období 1. 7. 2022 do 9. 2. 2023.)

Spolek Kamenicko v roce 2024

Na co se můžete těšit letos?

K pomníčkům padlých v obou světových válkách

Vlastivědná vycházka (snad opět) s podporou KoSaK nás 27. dubna zavede na místa, kde v posledních dnech 2. světové války došlo k tragickým událostem. O toto téma projeví zájem účastníci loňské vlastivědné vycházky, proto jsme se rozhodli tomuto přání vyhovět. Jelikož jsou na některých místech vedle sebe pomníčky připomínající obě světové války, téma rozšíříme i na 1. sv. válku. V rámci projektu plánujeme vydání další ze série brožur zaměřených na poznávání Kamenice.

Budky pro bývalou ringhofferovskou oboru

Ptačí budky jsme vyráběli před dvěma roky. Nyní chceme navázat – vyrobíme budky pro drobné ptactvo i pro sovy do bývalé obory Březka, kde pak budou budky pod odborným vedením odborníka instalovány. Veřejnost v rámci akce získá informace o historii obory, která byla součástí majetku rodiny Ringhofferů. Právě Ringhofferové a jejich ekonomické aktivity jsou fenoménem, který

dodnes v povědomí lidí propojuje obce v okolí Kamenice. Spolek se snaží toto povědomí uchovat a dále předávat. Účastníci akce se také dozvědí bližší informace o hnízdění sov a o požadavcích jednotlivých druhů sov na hnízdiště. Vycházíme v tomto z informací LČR. Také na tuto akci, která proběhne v 1–2 termínech během září a října, jsme zažádali o dotaci od KoSaK.

Podzimní brigáda

Věnujeme ji údržbě míst, kde jsme již pracovali. Nic však není věčné, i některé výsledky lidské činnosti poměrně rychle pominou, a proto se tentokrát opět zaměříme na ulici Šalvějovou, kde jsme v listopadu 2017 vysázeli jablonořnou alej. Před tím jsme ale tamtéž zlikvidovali černou skládku na břehu rybníka a místo ní vytvořili travnatý pás. Jak místo vypadá teď? Kdo tudy chodí, ví, že naše práce nebude zbytečná. Spoléháme na vaši ochotu pomoci s tím, aby prostředí, které nás obklopuje, vypadalo pěkně.

Těšíme se, že se znovu potkáme se všemi, kteří nejsou lhostejní k místu, kde žijeme, a mají chuť společně přiložit ruku k dílu či se něco zajímavého dozvědět.

Když lidé do zámeckého parku ve Štíříně ještě mohli

Malé nostalgické ohlédnutí za dobou, o které jsme si mysleli, že nikdy neskončí. Vstup do zámeckého parku býval samozřejmostí, omezení platilo jen pro tu jeho část, kde se hrál golf. Držme parku palce, ať současné turbulence přečká v celé své ploše i v celé své kráse, po které se nám stýská. Třeba se nám poštěstí ji znovu spatřit. Alespoň občas.

Děkujeme všem, kteří podpořili vznik tohoto čísla. Pokud se Vám náš časopis líbí, můžete nám přispět na vydání dalších čísel. Číslo účtu pro případné dary 2801133793/2010. Na žádost obratem vystavíme darovací smlouvu.